

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena
2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyršova (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 345. Račun pošte hranilnice v Ljubljani št. 15.395

Ljubljana, 8. marca 1934

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 60 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 10.
Leto VI

Mati narava si dovoli predstaviti

dolgonosa opica:

O, kar smejte se. Ste končali? Nu, potem lahko dalje govorimo. Veste, saj vam ne zamerim, da se mi smežete. Saj sem roganja

in položim svojo podkev na rano, kakor prisesek, in sesam, sesam — hummm — uf, kako tekne...

Halo! Halo! Tak ostanite vendar! Zakaj pa bežite? Sem mislil, da si

dolgonosa opica

že vajena. Če mi pogledate v oči, boste uzrli v njih neko življenjsko modrost, zakaj kakor vsi smešni ljudje sem tudi jaz modra in pametna.

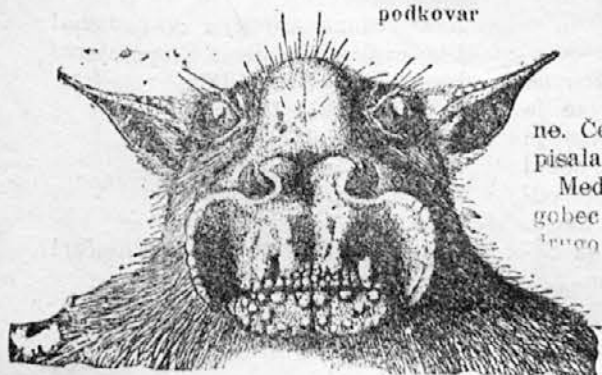
Pri meni doma, v pragozdu, se mi nihče ne smeje. Prvič zato ne, ker živali nimajo navade, da bi se smejali. In drugič tudi zategadelj, ker vse vedo, čemu imam svoj nos. Z njim namreč brskam po mrčesu, ki se z njim hranim. Tako, zdaj veste. In zdaj lahko tudi jaz vam povem, da mi vaši nosovi kar nič ne diše. Zaupno, na uho: s čim pa vi brskate po mrčesu — — —?

podkovarja:

Gromska strela! Kdo je pa spet tu? Ali mar ne vidite, da hočem spati? I, seveda, ljudje so tisti, ki mi spet ne dajo miru — ponoči se pa valjajo po svojih posteljah, ko gre vsako podobno bitje na lov. Potem pa čez dan ne vedo, kako bi čas preganjali. Moja podkev vas zanima? Ali bi jo nemara tudi vi radi imeli? — He?

Podkev, veste, mi je narava zato prismočila pred gobec, da mi srečo prináša. Kadar ujamem plen, mu z ostrimi zobmi pregriznem hrbtnico

podkovar

hočete nemara ogledati mojo podkev — — —?

Tudi prav. Pa bežite. Nimam nič zoper to, če ljudje mislijo, da sem vampir. Imam vsaj mir pred njimi.

sipa:

Nemci mi pravijo tintar, zakaj, nimam niti pojma. Saj nikoli ne pišem. Ne pesmi ne pišem, pa tudi računov

sipa

ne. Čeprav bi jih osem hkratu lahko pisala, namreč z vsako roko po enega.

Med ribami sem Ribničan. Največji gobec imam. Tako velik je, da se vse ribe okoli njega kar izgubi. To, kar

vidite, sploh ni moja glava. Glava je pri meni vse, glava in trup. Vse je pri meni gobec, samo gobec. Kadar mi kdo pride preblizu, mu napravim meglo, da še samega sebe ne vidi. Kadar pa plavam, tudi ne plavam kakor drugi — namreč naprej — temveč nazaj. Vsako reč drugače kakor drugi. Kakor Ribničan.

morskega slona:

Me zelo veseli! Zelo veseli! Tak vi ste človek, če prav slišim? Me zelo veseli! O, prosim, na razpolago sem za vse informacije. Kar bliže, prosim. Samo na svoja kurja očesa pazite, če smem prositi. Tehtam namreč 5000 kil. Nekam dosti, ne? Pa ne morem shujšati ker mi vsaka jed preveč tekne. Slaniki so letos posebno dobri. Vam se ne zde?

morski slon

Takšen sem kakor vaš stric Nande. Kako to vem? Nu, sklepam pač, da si morajo biti po značaju sorodna bitja tudi na zunaj podobna. Takšna je moja relativnostna teorija. Saj imate prav gotovo kakšnega strica Nandeta, debelega in dobrodušnega, ne posebn gibčnega ne temperamentnega, zato pa tudi nervozen ne bo Sršeče brke ima, takšnega si ga predstavljam, nos ko krompir, oči mu pa kar plavajo v masti. Takšen je kakor jaz — ali ne?

Drugače pa sploh nisem slon, prav tako ne kakor salonski lev ni lev. Tjulenj sem, da, tjulenj. Mogoče poznate mroža, ta je moj bratranec, in morskega psa, ki pa tudi ni pes, temveč moj nečak. Kadar imam kaj časa, se ukvarjam s filozofijo, to se pravi, skoraj zmerom se ukvarjam z njo. Nekaj imenitnega sem odkril: ni je lepše reči na svetu od dobrodušne zadovoljnosti...

kuščarja ovratničarja:

Huhuhuhu — — — Jaz sem bazi-lisk! Huhuhuhu — — — Jaz sem bazi-lisk! Huhuhuhu! Jaz — hudiča, za-

Mati narava ljubi groteske. Mati narava ne pozna mej svoji fantaziji. Toda nam, ki smo vajeni vsakdanjosti, se zdi marsikaj komično ali strašno, kar je materi naravi čisto naravno. Priroda ne pozna „muh“, priroda ne karikira. Vse ima svoj namen, nos dolgonose opice prav tako kakor kljun čudaškega kljunaša

kaj še ne bežite? Zakaj se me ne bojite? Tak bojite se me vendar! Ker merim samo 50 cm, vas ni strah pred menoj? Pa če vam povem, da je bil

kuščar ovratničar

moj oče ihtiozavrus v lastni osebi — kaj boste pa potem rekli? Huhuhuhu — — —!

kljunaša:

Samo zdim se kakor bi bil raca. Pa nisem raca. Samo zdim se kakor pižnova podgana. Pa nisem. Zapišite: jaz sem čisto posebna stvar. Vrsta zase. Nisem ne plič ne sesalec. Jajca ležem, solnce jih izvali, jaz pa potem mlade dojam. Naj kdo drugi to poskusi!

Stejejo me med znamenitosti. Brez mene bi bil Darwin šušmar in Haekel bedak. Jaz sem sloveči vmesni člen med ptičem in sesalcem. Zapišite: kdor me ne pozna, dobi v biologiji evke — — —

kljunaš

Boj s polipom na življenje in smrt

Poslali so nas v vode okoli Hebrid-skega otočja v južnem delu Tihega oceana, kjer so se zadnje čase spet pojavili lovci na sužnje. Stara pesem kakor zmerom: peščica brezvestnih belcev se izkrca na mirnem otočju v Južnem morju, povabi domačine na ladjo, pod pretvezo, da jih bodo pogostili in obdarovali, potem jih pa s silo odpelje s seboj in proda na velike plantaže za sužnje. Naša naloga je bila, prežati na takšne ladje, in zato je neprestano križarila okoli teh otočijeva cela vrsta majhnih dvo-jambornic, dobro oboroženih, da so lahko opravljale službo morske policije. Naš »Kauru« je bil lahek čoln s kakimi 70 tonami. Imel je dva topova in razpolagal z dobro izurjenim moštvom dvanajstih domačinov in dveh častnikov belcev; za navadne lovce na sužnje kar spoštovanja vredna moč.

Zverinska bojna zvijača

Tri tedne je že bil »Kauru« na poti, ne da bi se mu bilo posrečilo uzreti le eno proslulih ladjic s človeškim tovorom; očitno so bili oprezni roparji spričo tolikšnega nadzorstva sklenili rajši počakati, da se nadležni zasledovalci malo unesó. Zato smo pa potem doživeli takšno srečanje z njimi, da ga ne bomo kmalu pozabili.

Proti jutru nekega dne smo uzrli neko dvojambornico in jo začeli zasledovati, da jo preiščemo. Toda komaj smo obrnili proti njej, ko je ladja iznenada izpremenila svojo smer in zaplula na debelo morje. Njen namen je bil prozoren: hotela se nam je s polnimi jadrji izmuzniti. Ta taktika bi se ji bila nemara tudi posrečila, da ni že po nekaj minutah zasledovanja veter tako popustil, da se skoraj nismo več premaknili z mesta — seveda tudi druga ladja ne. Toda bili smo na boljšem, zakaj imeli smo zasilen pomožni motor, ki nas je počasi, a nevzdržno približeval nasprotniku; še prav malo, pa bo v dosegu naših topov.

Takrat se je pa pokazala brezobzirnost lovcev na sužnje v vsej goloti. Drugega za drugim so nagnali ugrabljene domačine na palubo, jih razvezali in kratkotalo pometali v morje. Z daljnogledi smo razločno videli, kako so se nesrečniki obupno otepali, da bi se obdržali nad vodo; mnogi med njimi so se postavili svojim krvnikom po robu, ko so izpregledali njihovo nakano. Toda bili so preslabi; v nekaj minutah so tako pometali v morje kakih šestdeset mož, po večini mladih ljudi, ki so bili zapisani po-

Angleški kapitan pripoveduje o svojih doživljajih v Južnem morju. Okrutne metode lovcev na sužnje. Strahoten boj z več metrov velikim polipom

gubi, če jih mi ne rešimo. In s tem so ti lovci na sužnje očitno računali. Ko smo prišli do kraja, kjer so se nesrečniki otepali valov, smo seveda ladjo ustavili, da rešimo kolikor se rešiti da. Kake štiri tucate ljudi smo le potegnili na suho, dvanajst ali petnajst jih je pa bilo že utonilo. In ko smo naposled končali reševanje, nam je jadrnica lovcev na sužnje že zdavnaj izginila izpred oči. Njihovo nečloveško ravnanje jih je res rešilo.

Čudni tovor

Nekaj dni nato nam pride pozno popoldne pred oči neka ladja, ki se je zibala v zalivu majhnega otoka. Na krovu smo našli le tri belce; na naša vprašanja, kaj počno v teh vodah, so nam izmikaje odgovarjali. Izvedeli smo le to, da je skoraj vsa posadka odšla na suho trgovat z domačini. Slutili smo nekaj, kakšna trgovina bi to utegnila biti; zato smo kratkotalo ladjo zasedli, poslali najo pol svoje posadke in jo mirno pustili v zalivu, pet ali šest se nas je pa skrilo v grmovje ob obrežju in smo tam čakali »trgovce«, da vidimo, s kakšnim blagom se bodo vrnili. Šele proti enajstim zvečer smo jih zaslišali, težko sopeče in stokajoče, kakor bi bili Bog ve kako otovorjeni. Koj nato se nam je odprl nenavaden prizor. Kakih deset mož je korakalo v gosjem redu drug za drugim, in vsakdo je imel na hrbtu velik tovor. Ko smo natančneje pogledali, smo videli, da so bili ti tovari — ljudje, domačini, pijani ko klade, in zato seveda tudi vedeli niso, kaj se z njimi dogaja. Stvar je bila le preveč jasna: trgovci s človeškim mesom so odšli v vas, se tam z lepimi besedami hitro sprijaznili z domačini, nato jih pa z rumom in žganjem tako opili, da so se siromaki dali brez odpora odvesti v pogubo. Če ne bi bili o pravem času mi nastopili, bi se bila vas drugo jutro zbudila brez svojih najkrepkejših in najboljših mož. Tako smo pa zločinca spravili do najbližnjega vladnega depôja, kjer jih je čakala žal le premila kazen.

Orjaške lovke

Še na voznji v naše stalno pristanišče nas je čakal doživljaj, kakršni so mornarjem le redko prisojeni, da jih dožive. Eden izmed pomorščakov nam je obolel, zato smo mu napravili posteljo na palubi, da je bil bolj na svežem zraku. Okoli štirih zjutraj sem ravno jaz imel službo, a spričo jasnega in mirnega morja nisem bil z mislimi ravno preveč pri svoji nalogi. Zdajci me je vrgel pokoncu pretresljiv krik obolelega mornarja. Mislil sem, da spi, zato je bila moja groza toliko večja, ko sem zagledal strahovit prizor: nad bolnikom, ki je bil iztegnil roke in se napol vzravnal, je trepetala dobre tri metre velika kača, katere glava je iskaje sikala sem in tja. Šele ko sem ob sleherni kretnji strahotne pošasti zaslišal čudno sesajoč glas in bolje po-

gledal njeno sluzasto zdrizasto telo, sem videl, da to ne more biti kača. Trenutek nato se je prikazala še druga takšna zverina in se mlaskaje vzpela na ladjo; tedaj šele sem spoznal, da so to lovke orjaškega polipa.

Revolver ne pomaga

Te živali so videli v Južnem morju tudi do dvajset metrov velike. Čeprav tale ni ravno dosegla te skrajne meje, mi lahko verjamete, da so se mi od groze naježili lasje. Zverina je bila namreč eno izmed svojih lovčev že čvrsto ovila okrog nesrečnega, ki se je je zaman otepal; vse je kazalo, da ga hoče dvigniti kvišku in nato potegniti s seboj v morje. Tedaj sem se šele toliko zavedel, da sem bil zmožen pametne misli: potegnil sem iz žepa revolver, pomeril v eno izmed lovčev, ki so oklepale nesrečnega bolnika, in sprožil, prepričan, da bo pošast jadrno izginila. Kaj šel! Zverina še žrtve ni izpustila, temveč je koj nato iztegnila še dve lovki na palubo. To je pa bilo za mojo malo ladjico preveč; ker nisem imel balasta, jo je teža polipa potegnila na stran in je grozila nevarnost, da se potopi. Toda ravno to je bila sreča; zakaj gunganje ladje je zbudilo mornarje.

Prvi mornar, ki se je prikazal na vrhu in zagledal polipa, je vreščoč planil nazaj po stopnicah in potegnil svoje rojake, ki so hiteli gor, s seboj. Zato je pa moj beli častnik takoj izpregledal položaj; tudi on je pri priči izginil pod palubo, a se je že čez nekaj sekund spet prikazal s tremi ali štirimi dolgimi, ukrivljenimi sabljami, kakršne izdelujejo na nekaterih otokih Južnega morja. Med tem se je bil polip že toliko potegnil iz vode, da smo lahko dodobra razločili njegovo brezoblično in ostudno sluzasto telo. »Kauru« je pa škripala in se tresla, kakor bi je imelo konec biti.

Edina belca, ki sva bila na ladji, sva pograbilta sablje — čudno, tudi kuhar se nama je pridružil — in se korajžno odpravila na polipa, čeprav smo od nepojmljive groze komaj noge premikali. Na levo in desno smo udarjali po dozdevno mehkih zdrizastih lovčah, meneč, da jih bomo z enim samim mahljajem odsekali od trupa. Toda doživeli smo neprijetno razočaranje: lovke so bile tako žilave in trdne, da je sleherni udarec zadal samo neznatno rano, ki se pošast zanjo še zmenila ni. In med tem ko smo tako vsi trije po svojih močeh udrihali po zverini, je polip zdajci objel kuharja, čeprav se je obupno otepal njegovih ostudnih lovčev, in ga dvignil dober meter kvišku.

S topom na zverino

S sabljami pri zverini očitno ne bomo nič opravili. Vrhu tega se je ladja čedalje bolj nagibala; vse je kazalo, da je skrajni čas, da nekaj ukrenemo. In takrat mi je prišla odrešilna misel: top! Kakor bi trenil, sem bil pri najbližnjem topu, ga na-

meril na trup polipske zverine, izpustil varovalo in sprožil.

Ko se je dim nekoliko razkadil, je sicer še ležalo na palubi nekaj smrdljivih, krčevito se zvijajočih ostankov orjaške živali, le-to samo je pa strel popolnoma raztrgal. In česar sem se komaj drznil nadejati: bolnika in kuharja je bilo sicer nekoliko nemilo vrglo na polubo, toda drugače se jima ni nič hudega zgodilo — oba sta ostala pri življenju. Samo da je kuharju polipov objem strel dve rebri na levi strani. In to že nekaj pove... če se upošteva njegova debelost.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Šest zapovedi za srečen zakon

Neki angleški častnik je razpisal anketo o pravih, ki se jih je treba držati, če naj bo zakon srečen. Največ glasov je dobilo tehle šest zapovedi:

1. Varuj z vprašanji, drugače si sama kriva, če ti bo mož lagal.
2. Bodi čedno napravljena, tudi doma. Zakaj na slehernem vogalu čaka druga, ki bi z odprtimi rokami vzela, kar si iz nemarnosti zapravila.
3. Ne prihajaj mu z varnostjo, kadar ti hoče kaj posebnega podariti. Tvoja cena zraste za toliko, kolikor zate izda.
4. Daj mu razumeti, da tudi drugim ugajaš. Sleherni mož je lovec po poklicu.
5. Ne brskaj v globini njegove duše. Vsak mož ima rad kakšno skrivnost.
6. Ne pozabljaljaj, da je zakon kakor svilnat trak. — Če ga raztrgaš, ga sicer lahko spet sešiješ in dalje nosiš..., toda lep ne bo nikoli več.

Španska vljudnost

Pri nekem hišnem posestniku v Madridu so preteklo leto nič manj ko petkrat vlomili. Gospodar se je menda že kar vdal v svojo usodo in se privadil nenaprosenim gostom; zakaj ko so ga vlomilci ondan v šesto počastili s svojim obiskom, so začuden pasanti lahko brali na hišnih vratih tale njegov razglas:

Vlomilci nezaželeni! P. n. tatovi se opozarjajo na to, da v to hišo ni več vredno vlamljati, ker so njihovi spoštovani gospodje tovariši že vse odnesli, kar je bilo vredno ukrasti.

Če se hočete nasmejati,

prečitajte ta kratki roman:

Zelo čislana milostna gospodična! Oboževana gospodična Klopčarjeva! Ljuba gospodična Ida! Moja najljubša Ida! Ljubljeno dekle! Najdražje, nevesta moja! Zenica, najslajša, najboljša! Lj. I. Gospa Ida Zaletel, rojena Klopčar!

Raztreseno

Pustolovec (zapustivši gostino): »Lepa noč! V svoji raztresenosti sem plačal le

Kako Američan laže

Zgodba o 24 Indijancih

Zapisal H. Reicher

Lažnivec mora v prvi vrsti predmet svojih laži natanko poznati, ker ve, da ga poslušalci izpregledajo; zato tudi ne taji, da ima sebe in ves svet za norca. Toda po drugi strani hoče, da ga ljudje resno vzamejo kot umetnika. Njegova največja želja je, da svoje občinstvo zabava in ga za nekaj uric iztrga iz enoličnosti vsakdanjega življenja.

Zabavnejše istorije, kakor jo je pripovedoval Jim Porter o štiriindvajsetih Indijancih, lahko rečem, da še nisem slišal.

»Enkrat edinkrat v svojem življenju sem imel resen obračun z Indijanci,« je začel svojo povest. »To je bilo ob reki Arkansasu. Takrat sem bil še mlad fant in v službi nekega farmarja, ki sem mu sekal drevesa. Nekega jutra, ko sem ravno vzdolž cepil orjaško deblo in prišel že do srede, me nenadoma obkoli štiri in dvajset Indijancev.

Njihov poglavar je bil dobrodušen mož in me je s prijaznim režajem povabil s seboj.

»Kam?« sem vprašal.

»V naše taborišče.«

Vedel sem, kaj to pomeni: za zabavo bi me Indijanci nekoliko trpinčili. Takšne so bile njihove navadice. Strah me je napravil drznega.

»All right,« sem odgovoril. »Samo tole deblo moram poprej razcepiti, ker ne gre, da bi sredi dela prenehala. Moj gospodar bi se zelo srdil, če bi izvedel, da sem odšel, ne da bi bil svoje delo dokončal. Ako tedaj želite, da vzamemo brž pot pod noge, mi morate pač pomagati.«

Poglavar je bil, kakor sem že rekel, dobrodušen vrag, in ker sem bil popolnoma v njihovih rokah, niso imeli razloga, da ne bi pristali na moj predlog. Poglavar je nekaj zamomljal, drugih tri in dvajset divjakov se je pa zarežalo.

»Kje naj primemo?« je vprašal poglavar.

Bil sem vražje vesel, da so Indijanci tako voljni. Razpostavil sem jih dvanajst na eno stran debela, dvanajst pa na drugo stran. Prej sem bil s klinom zabil prsti in praprotja v napoli razklano deblo, da je reza ostala odprta.

»Tako,« sem dejal, zdaj pa primite in čvrsto po'egnite! Zgrabite z obema rokama! Dvanajst na eni strani, dvanajst na drugi. In med tem ko boste vi vlekli rezo narazen, bom pa jaz s svojim kijem zagozdo še bolj zabil.«

Indijanci so začeli z vso močjo vleči, jaz sem pa z velikim zamahom prav rahlo udaril po zagozdi. A ne da bi jo še bolj zabil v deblo — narobe, zrahljal sem jo. Skratka, gospodje, deblo je zaskočilo kakor past za miši. Tako sem pribil štiri in dvajset rdečkožcev za roke. Vzlic obupnemu naporu se niso mogli rešiti.

Tedaj sem vzel svoj kij, šel najprej po eni strani, nato pa še po drugi in vsakemu posebej razčesnil lobanjo. Nu, mislim, da nisem neumno napravil in da me ni treba biti sram — kaj rečete, gospodje?«

Najnovejša škotska

Na Škotskem mislijo, da nesrečo pomeni, če si 13 oseb z eno vžgalico pipo zažge.

Nepričakovan odgovor

Hamburg, v marcu

Blimblim! je pela mandolina, blum! je brenkala kitara, in orglice so dopolnile orkester: Herman, Fric in Jochen so šli na svoj prvi predpomladanski izlet. Vsi trije so bili mladi, zadovoljni fantje, drug veselejši od drugega.

»Stoj!« je zdajci zavpil Herman in zavil proti neki klopi, »zdaj pride krma na vrsto!« Druga dva nista nič imela proti temu, tako so vsi trije posedli in privlekli kruh na dan. Ko so ga že nekaj časa otepali, reče nenadoma Fric: »Minchen Rasch, Langenstraße 17.«

»Kdo?« osupne Herman.

»Kje?« hoče vedeti Jochen.

»Tule,« odgovori Fric in pokaže na naslonilo klopi, kjer je bilo mimo tolikih drugih ovekovečeno tudi ime Minchen Rasch.

»Ali jo mar poznaš?«

»Kje nelo!« se zasmije Fric, »le ime mi je všeč. Lušno dekle mora biti.«

»Še mlada,« si jo slika Jochen.

»Vesta kaj?« predlaga Herman, »pišimo ji, kar koj!«

In res so, še preden je minilo četrtr ure, izpremenili sklep v dejanje, Fric je na dopisnici napisal svoj naslov, in še tisti večer so karto vrgli v nabiralnik.

Čez nekaj dni plane Fric k Jochenu in Hermanu in zmagoslavno vihti drobno pisemce. »Odgovor!«

»Kaj piše?« Herman in Jochen sta močno razburjena.

»Kaj vem — saj še odprl nisem.«

In potem beró skupaj: »Dragi moji mladi prijatelji,« je stalo na vrhu v tresočih se pisavi, »zelo me je razveselila vaša kartica, samo bojim se, da so moje kosti že prestare, da bi mogle z vami na izlet. Nekaj desetletij je namreč že od tistih dob, ko sem rezljala svoje ime v ono klop, in šest križev mi že teži hrbet. Če bi pa o priliki prišli k meni na kavo, me boste zelo razveselili. Minchen Rasch.«

Prstan

Lübeck, v marcu

Jochen Splügel si je kupil hlebec kruha — s poslednjim drobižem, ki ga je še premogel. Zdaj je sedel na širokem zidu v pristanišču in opazoval umazane valove in vrvenje na visokih jamborih. Glej, tamle je zasidrana stara škatla, ki ga je tolikokrat vozila čez morje — zdaj praznuje od brezdolja. Tudi Jochen Splügel praznuje od brezdolja... Miko se je zasmel in se spomnil kruha, ki ga je tiščal pod pazduho. Vzel je nož in ga začel pobožno rezati. Toda nenadoma mu je rezilo zdrknilo iz roke in Jochen je odprl usta na stežaj — iz drobečega se testa se je izluščil bleščeč briljantni prstan in se skotalil čez zid na tla.

Jochen Splügel je bil živ svoj dan poštenjak, toda danes mu je bila poštenost prekleto težka reč. Pa se je le premagal. »Moraš!« je nekaj reklo v njem. In s hlastnimi koraki, kakor bi se bal, da se ne premisli, jo je ubral nazaj v pekarno.

Rešiteljice melone

Carigrad, v marcu.

Abo Namir je bil blagajnik v nekdanji prestolnici turško države. Njegovi predstojniki so ga cenili kot marljivo in vestnega delavca. Samo neko neumno navado je imel, ki mu je šef ni mogel opustiti: kjer je bil Abo Namir in kamor je šel, povsod je imel melono s seboj in jo z velikim tekom in vztrajnostjo užival.

Kakor smo že rekli, ravnatelj te razvade svojega uradnika ni mogel trpeti. Pa je za to tudi imel vzrok. Za večno nenasitnost melon je namreč Abo Namir potreboval tudi velikih zalog tega zlahetnega sadeža. Tako se je zgodilo, da je postala Abova pisarna bolj podobna trgovini z zelenjavo kakor pa spodobnemu uradu. Ravnatelj je pa zastopal razumljivo stališče, da je urad pač urad in ne shranjevališče melon, pa je kratkoma sploh prepovedal svojemu blagajniku uživanje melon, v pisarni namreč. Abo Namir se je nenavadno hitro privadil izpremenjenim razmeram in živel posledaj brez melon.

Mojster je bil že zdavnaj opazil izgubo in zato je bil tem bolj vesel najdenega prstana, ker je bil napravil čezenj že križ. Njegov pogled je obletel izhušnjan blede obraz pred njim in se ustavil na raztrganem suknjiču in ogoljenih hlačah.

»Smrt božja!« je zamrmral in glas mu je razodeval neprikrito občudovanje. Pek je vzdignil roko, hotel vzeti prstan — tedaj se je pa zgodilo z njim nekaj čudnega. Saj stavec ni ravno stiskač, omerlač je pa še stokrat manj! Ne, idealizma in sentimentalnosti se je bil v trdem življenjskem boju že zdavnaj otresel. Toda zdaj nenadoma sam ni vedel, od kod se mu jemljejo besede.

»Poslušaj, fant!« skoraj nežno so zvenele njegove besede. »Jaz imam trdno streho nad seboj in v blagajni čedno vsotico denarja, a ti...« glas se mu je utrgal, potem mu je pa ponudil roko: »Je že dobro, fant — kar obdrži to stvar! Potreboval je boš bolj kakor jaz...«

Tedaj se je pa nekega lepega dne zgodilo, da je nastal požar v hiši in so vse poslopje uničili plameni. Edino kar so še kolikor toliko nepoškodovano rešili iz pogorišča, so bile ognjavarne blagajne. Toda ko so jih odprli, so se vsem raztegnili obrazi: vrednostni papirji in bankovci, ki so bili shranjeni v njih, so se od silne vročine razkrojili v prah in pepel. Tem večje je bilo zato preseenečenje, ko so odprli poslednji trezor in našli v njem vse papirje — vredne več ko 200.000 turških funtov — skoraj nepoškodovane. Kako se je zgodil ta čudež, so tudi kmalu ugotovili. Našli so namreč v blagajni žalostne ostanke dveh melon; izhlapevanje njih soka (kakšna dva litra ga je bilo!) je rešilo denar pogube.

A kako sta meloni zašli v trezor? Kdo drugi kakor Abo Namir ju je bil spravil vanj na »varen« in skrit kraj za prepovedan sad...

Menda pač ni treba na široko pripovedovati, da strogi šef svojega

Afera Stavijskega se je premeknila v mrtve točke, kjer je ticala več tednov. Oblast je namreč dobila v roke seznam imeni podkupljencev Stavijskega in zdaj vsaj ve, kje naj začne razčiščevanje. Vse kaže, da je zapletenih v afero ne samo cela kopica poslancev, nego tudi več bivših in celo sedanjih ministrov. Zdaj se vendar že aretirali tudi Stavijskega vdovo; po zdravi človeški pameti bi bili morali to storiti že ob sleparjevi smrti. Prav tako so šele zdaj zaprli Stavijskega tajnika Romagnina. V silno kočljivem položaju je državni prokurator (tožilec) Pressard, ki ga je vlada upokojila; iz zapiskov umorjenega sodnika Princea se vidi, da je bil on tisti, ki je cela leta zavladoval proces zoper Stavijskega. Ni izključeno, da je Pressard tudi duševni oče umora Princea.

Američan Harley Edwards je umoril svojo ženo. Zločin so mu dokazali in ga je tudi priznal. Obsodili so ga na električni stol. Te dni so ga imeli usmrtiti. Edwards je pa neke izteknil črepino stekla in si prerezal žilo. Izgubil je že 1 liter krvi, ko so opazili, kaj se godi. Odnegli so ga v kaznišniško bolnico, neki njegov pajdaš se je pa ponudil, da mu da kri za transfuzijo. Tako so ga z muko za silo ohranili pri življenju — ravno toliko, da so lahko rekli, da je še živ, ko so ga nato posadili na električni stol. Pravici je bilo zadoščeno.

Avstriji bodo stopili srebrnike po pol in 1 šiling in iz srebra kovali novce po 5 šilingov (= 45 Din). Novi drobiž po pol in 1 šiling bo iz zlitine niklja in bakra.

Italijanska mesta. 1. januarja t. l. je imel Rim 1.093.000 ljudi, Milan 1.040.000, Napoli 866.000, Genova 629.000, Firenca 325.000 in Trst 248.000.

S m dolgo morskó pošast je te dni vrglo blizu Cherbourga na francoski atlantski obali na suho. Pravijo, da zverina spominja na popis lochneske pošasti, ki so jo pred tedni videvali na Skotskem. Čudna žival ima 1 m dolg vrat, glava je podobna kamelji, po vsem telesu je pokrita s trdimi belimi luskami, ima dve stranski in eno hrbtno plavut.

Največje vojaško pokopališče dokončujejo blizu Trsta. Na njem bodo pokopane kosti okoli 120.000 v svetovni vojni padlih vojakov.

Republika Andorra v Pirenejih, ena izmed najmanjših držav sveta (meri samo 452 km² in šteje 5.200 prebivalcev) se je baje naveličala republikanstva in misli postati monarhija. Kakor beremo, je namreč ponudila nekemu Američanu kraljevsko krono. Moral jo bo pa seveda z zlatom odtehtati...

Največjo svetlobno uro na svetu ima že nekaj časa Pariz: napravljena je iz električnih žarnic na Eiffelovem stolpu. Prejšnji teden so pa na stolpu uredili, takisto iz žarnic, toplomer — največjega na svetu. Visok je namreč 160 metrov. Toplomer se v rednih presledkih zasveti in je tolikšen, da lahko ljudje več kilometrov zunaj prestolnice vidijo, koliko toplote ali mraza imajo v Parizu.

Dimitrova, Popova in Taneva so Nemci 27. februarja, za obletnico požara rajshataga, izpustili iz ječe in so se z letalom odpeljali v Moskvo.

V kos svinca je spravil 27 letni John Edwards listič in vrgel svinčeno kepo skozi okno v trgovino Priscille Byrne v londonskem predmestju. Zadel je Priscillo ravno v glavo, da ji je ostala velika buška. Sodišče ga je obsodilo na mesec dni zapora. Nesrečni John se je bil smrtno zaljubil v mlado trgovko; na listič, ki ga je bil s svinčcem vrgel v Priscillo, je zapisal: Rajši v ječi kakor svoboden brez tebe.

blagajnika ne samo ni ozmerjal zaradi kršenja predpisov, temveč mu je celo izrečno dovolil, da si sme poslej privoščiti v uradu melon, kolikor se mu jih le hoče...

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

57. nadaljevanje

»O, Bog!« je zajecljala Ljudmila in se naslonila ob mizo, Ilona je pa nadaljevala:

»Mislili ste, da sem vam ukradla tistega, do čigar ljubezni ste edini imeli pravico. Storili ste mi krivico. Tista od naju dveh, gospa, ki je bila izdana, tista, ki so se ji najlepše sanje razblinile v nič in z njimi sreča in upi v bodočnost — tista sem jaz!«

»Res zanimiva trditev!« se je krčevito zasmejala Ljudmila.

»In vendar resnična. Če me izvolite samo nekaj minut poslušati, se boste lahko sami o tem prepričali.«

Gospa Harleyeva ni več ugovarjala. Čudna mirnost in trdnost glasu gospe Matoševe sta ji prav tako omajali njeno prepričanje, kakor je Madžarkin dostojanstveni nastop razorožil njeno sovraštvo.

»Poslušam vas, gospa,« je rekla tiho.

Tedaj je Ilona začela pripovedovati: kako se je seznanila s Cirilom, kako se je bila zaljubila vanj, kako je potem, srta in uničena nad izgubljeno ljubeznijo odšla, in kako je naposled v usodnem vlaklu srečala tistega, ki se ji je izneveril.

Nesrečna Ljudmila jo je nemo poslušala, le od časa do časa je nejeverno odkimala z glavo. Ko je pa prišla Ilona v svoji povesti do tod, jo je zdajci prekinila:

»Besede so danes takšne, jutri drugačne, toda tisto, kar je zapisano, na srečo ostane. Vaše pripovedovanje je nemara resnično... vsekakor so pa tudi laži zraven, zakaj našla sem pismo z vašim podpisom, ki dokazuje, da ste krivi, prav tako kakor je kriv vaš prijatelj, ki ga skušate zagovarjati. Že mogoče, da ste leta in leta živeli daleč od njega, toda pred katastrofo ste se srečali z njim... O tem pričajo vaše besede o nepozabnih urah ljubavnega opoja, ki ste se zanje zahvaljevali mojemu možu v dotičnem pismu.«

Glas se je ubogi ženi lomil od gnuša in srda.

»Dajte, gospa, da vam pojasnim... To pismo, ki ga pravkar omenjate, dokazuje samo to, da je ponižana in izdana ženska v trenutku zablode, v blaznosti ljubosumja sanjala o tem, da bi se maščevala nad tisto, ki ji je vzela ves up in vso srečo življenja.«

Ljudmili so se široko odprle oči.

»Kaj govorite? To pismo, pravite, ste napisali samo zato, da se maščujete?«

»Da, gospa. Napisala sem ga v vsej naglici na kraju nesreče samem, v bližnji čuvajnici, kamor so prenesli dozdnevno mrtvega tistega, ki mi je bil komaj nekaj minut prej dejal, da je med nama vsega konec... tistega, ki je poslej pripadal samo še svoji zakonski ženi in svojima nedolžnima otrokoma. Mislila sem, da se ta nesrečnež, ki so zdravniki obupali nad njim, ne bo mogel več braniti in taji iznevere, ki sem mu jo podteknila v tistih vrsticah. In nisem se motila, zakaj dogodki so mi dali prav.«

Ljudmilo je vrglo pokoncu.

»Zato ste napravili? Zato?...«

Potem se ji je spet utrgal iz grla brezumen grohot.

»Saj sem nora, da poslušam take laži! Vse kar mi pripovedujete je samo plod vaše domišljije, čeprav ne vem, kakšen namen s tem zasledujete. Vse vaše besede so izmišljene.«

Tudi Ilona je vstala:

»Gospa,« je rekla s tako svečanim glasom, da se je celo Ljudmila zdrznila, »gospa, gotovo veste, da obožujem svojega otroka. Kadar govori mati o svojem otroku, ne more lagati. Na življenje svojega Franca se vam zakolnem, da je bilo pismo, ki ste ga dobili v roke, napisano v takšnih okoliščinah, kakor sem vam jih pravkar popisala.«

»O, Bog! O, Bog!...«

Ljudmila je omahnila na stol. Zdaj ni mogla več dvomiti o verodostojnosti Iloninih izpovedb. Saj je vedela, kako vroče ljubi svojega otroka. Ne, na življenje svojega sina ne bi krivo prisegla.

Madžarka je povzela:

»Če je ženska, ki je zagrešila takšno dejanje, kriva, ima pa, mislim, vendarle pravico do olajšujočih okoliščin... tem bolj, ker ji je bilo takoj, ko jo je mini'a prva jeza in so ji stopile pred oči vse strašne posledice njene osvete, žal njenega dejanja. In tedaj je brez odloga skušala popraviti svoj zločin. Bilo je pa že prepozno, zakaj ko se je pripeljala v Križe na Gorenjskem, kjer je upala, da se bo srečala z vami, ste bili vi ravno že odpotovali. In usoda je hotela, da je vaša tašča umrla tik preden mi je utegnila povedati vaš naslov. Usoda je tudi hotela, da ste mi vi pripisovali pri mojem nadaljnjem ravnanju docela krive nagibe: saj vendar nisem mogla pustiti na cesti nesrečneža, ki ni ničesar kriv! Prepričana sem bila, da je moja dolžnost zavzeti se zanj; to sem tudi storila.«

Sledov za vami sem iskala zaman. Celih osemnajst let nisem o vas slišala niti besedice. Naključje samo naju je pripeljalo drugo drugo na pot,

ne da bi vas bila spoznala. Moralo je priti še čudnejše naključje, kakor bi ga bila sama previdnost božja poslala, da se mi je razodelo, da ni gospa Harleyeva, ki sem jo zaradi njene dobrote globoko cenila, nihče drugi kakor ona pogrešana ženska, ki sem že mislila, da je ne bom nikoli več videla. In od trenutka, ko se mi je to odprlo, se nisem niti trenutek pomišljala in sem se takoj odpravila na pot, da vam pojasnim davne dogodke, kakor so se v resnici odigrali, in da izprosim milosti za tistega, ki je bil samo žrtev, ne pa krivec...«

»O, Bog! O, moj Bog!« je vročično ponavljala Ljudmila pred se in se grabila za glavo, ki ji jo je grozilo razgnati. Iz oči so se ji vsule solze.

In med ihtenjem in solzami so se ji komaj razumljivo trgale besede:

»Ciril, ali je res mogoče? Nisi se mi izneveril? Ostal si moj do konca

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svetlokanje

in nobeni drugi nisi dal svojega srca? ...«

Ihtenje jo je premoglo. Krčevito je zarila glavo v blazine naslanjača.

»O, nesrečni moj mož! Ubogi, ubogi Ciril!...«

Ko je za trenutek prestala, se ji je Ilona približala.

»Usmiljenje, gospa,« je zamrmrala, »Oprostite mi!«

Toda Ljudmila je ni slišala. Obraz se ji je bil nenadoma izpremenil in ji žarel kakor v zamaknenosti. V njenih velikih sinjih očeh, ki so bile toliko let mrtve in žalostne, je vstal sen nekdanje ljubezni, da so zagorele od neznanega blaženstva. Njene ustnice, ki toliko let skoraj niso poznale barve, so se napele in rožnato vzcvetele. Že zdaj so trepetale od brezumnega, tako dolgo neutoženega koprnenja. O, ljubezen do Cirila ni nikoli umrla v njenem srcu! Od tistega trenutka, ko je spoznala, da se ji Ciril ni izneveril, je vstala v njej, velika in lepa, kakor je bila nekoč. In

hkratu je izginila z njenega obraza tudi tista neznana groza, ki jo je bila prevzela ob Madžarkinih besedah. Nesrečnica se je prebujala v resničnost.

Tedaj je Ilona povzela:

»Pozabiti morate prošlost, gospa... odpreti morate roke tistemu, ki ni niti trenutek postal nevreden vaše ljubezni.«

»Da... da...« je zamrmrala Ljudmila.

Potem je pa mahoma trznila. Iznenada jo je obšlo spoznanje, kdo je kriv tolikega trpljenja in gorja. Obrnila se je k Iloni in z obrazom, spatenim od sovraštva, kriknila:

»Da, čprla bom roke svojemu nesrečnemu možu, toda da bi vam odpustila, vam, ki sem morala zaradi vas toliko pretrpeti, vam, ki se niste strášili najbolj zavržene strahopetnosti, da ste zadostili svoji maščevalnosti — ne, in stokrat ne! Sklicujete se na olajšujoče okoliščine pri svojem zločinu — jaz naj vam pa pozabim dvajset let solza in gorja?... pol svojega življenja, ko sem koprnela po smrti kakor po odrešitvi?... Ne, ne, tega vam ne pozabim, tega vam nikoli ne odpustim!«

»Odpustili boste, gospa!«

Mehko, a odločno je Ilona izgovorila te tri besede.

»Odpustili boste, ko vam bom do konca vse povedala — zakaj še nekaj vam imam razodeti, gospa, nekaj, kar vas bo navdalo z velikim veseljem.«

»Z veseljem?«

»Da. Moj sin Franc študira zdravništvo, posebno se je pa specializiral na možgane in njihove bolezni. Kot vesten in bister opazovalec si je bil že pred več meseci dejal, da bi moral biti nesrečnež, ki sem zanj skrbel, ozdravljiv. Nekega dne je dobil o tem gotovost. Potrebna je bila samo operacija, pa bi se nesrečnemu bolniku vrnil razum, ki je tako dolgo moral živeti brez njega.«

»Oh, ne govorite tega!... Ne zbijajte mi blaznih upov! Potem bo resničnost preveč strašna...«

»Ta operacija je že prestana. Izvršil je sicer ni Franc, ker zanjo še nima pravice, temveč neki kirurg, ki ga je bil moj sin poiskal in mu je obljubil pomoč.«

Skrivnostni dvojniki

Napisal A. Bielberg

Trikrat je zaslíhal Dixon svoje ime pred kočo: »William, haló! William! William!« Dvakrat se je obrnil na drugo stran in skušal dalje spati. Saj je bilo noro; kdo se bo zdaj sredi noči in več ko tri milje od taborišča klatil tod okoli! Toda ko ga je v tretje poklicalo, je skočil z robato kletvico na noge, odprl vrata in pogledal v jasno zvezdno noč. Mesec je sijal veliko in okroglo, cesta je bleščala v njegovem svitu kakor srebrnosiv svilnat trak, topel, nežen vetrič je vel z obronkov mahadejskih gora. Nikjer žive duše, kakor daleč je seglo oko.

Dixon se je naslonil ob podboj vrat in se zamislil.

Z glavo majaje se je obrnil nazaj v vegasto kočo. A ni še dobro zaprl vrat, ko je spet zaslíhal svoje ime, to pot čisto razločno in iz največje bližine.

Poročnika je izpreletel moreč občutek neznanega strahu. Dregnil je

svojega glasno smrččega, vsega v moskitno mrežo zavitega tovariša z nogo: »Cranly, za Boga, zdrami se!«

»Poslušaj!« je šepnil nato in sva-reče položil kazalec na ustnice. Spet je zavpil od zunaj: »Dixon... William Dixon!«

Cranly je brez besede zrahljal revolver za pasom in odprl vrata. Sunek vetra jih je za njim zaloputnil. Koj nato je zaslíhal Dixon mrmranje dveh glasov. »Tak vendarle človek iz mesa in kosti,« si je dejal pomirjen. Vrata so se spet odprla in z Irecem je vstopil tujec, širokopleč možak Dixonove postave, toda obraza mu v brlečem svitu sveče ni razločil. »Drugi William Dixon,« je rekel Cranly s širokim smehom, »polkovnik tod nekje v soseščini, v Jabalpurju menda. Hoče se mu malo družbe, jutri mora pa že dalje odjezditi.«

Še zmeraj se je smejal nad toli ne-pričakovano enakostjo imen. Tujec je pokimal v pozdrav in obesil plašč na

steno; ker se ni zmenil, da bi poročniku dal roko, se je tudi le-ta nekoliko užaljeno omejil na kratek vojaški priklon.

»Kvarte imamo, pa nekaj whiskyja tudi še,« je rekel Irec in si zadovoljno pomel roke. »Noči bo kmalu konec — mislim, da bi si s kakšno partijo skrajšali teh par uric; saj na spanje tako ni misliti.«

»Zakaj ne,« je odvrnil tujec; bila je prva beseda, ki jo je Dixon slišal iz njegovih ust, odkar je vstopil. Glas mu je bil čudno podoben njegovemu.

Kvarte so bile pripravljene in whisky tudi, in čez nekaj minut je bila igra v polnem teku. Govorili so malo, tujec skoraj nič. William Dixon je imel banko in je dobival. Potem je imel tujec banko in je William Dixon dobival. Potlej je Cranly prevzel banko.

Irec je bil krasen dečko, toda kadar je izgubljal, je rad zbadal svoje tovariše. Nekaj let je bilo šele tega, kar sta skupaj hodila na etonsko univerzo, in Cranly se je še spominjal, da se je bil Dixon vnel v romantični ljubezni do lepe hčerke podrektorja Greya — v mladostni ljubezni, ki je niti tri leta Indije niso mogla ubiti.

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napsal Aleksander Dumas

28. nadaljevanje

»Kakor Debrayu,« se zasmije Albert. »Toda človek bi dejal, da bi morala biti opozicija vesela, kadar je ministristvo potrto.«

»Dragi prijatelj,« vzdihne Debray, »saj veste, kaj mi grozi. Moral bom poslušati v zbornici govor gospoda Danglarsa. Hudič vzemi ustavno vladol!«

»Zdaj razumem, da bi si radi nabrali zalogo veselosti,« meni Beauchamp.

»Ne devajte govora gospoda Danglarsa tako v nič,« se zresni Albert. »Ali mar ne veste, kar že ves Pariz govori, da se pripravljajo poroka med menoj in gospodično Evgenijo Danglarsovo? Zato ne bi bilo lepo, če bi pustil, da si privoščite moža, ki mi bo nekega dne dejal: 'Gospod grof, moja hči dobi dva milijona dote.'«

»Bežite no!« vzklikne Beauchamp. »Te poroke nikoli ne bo! Kralj ga lahko povzdigne v grofa, če hoče, ali pa imenuje za paira; plemiča ne bo iz njega nikoli napravil. Grof Morcerf je prevelik aristokrat, da bi se za piškava dva milijona prodal v takšno rodbino. Za grofa Morcerfa so samo markize.«

»Pustite ga, Morcerf, naj čenča,« odvrne malomarno Debray. »Zakaj je ne bi vzeli? Glavno je debela mošnja; boljše malo slabši grb, pa zato kakšna ničla več.«

»Bogme, utegnate prav imeti,« odvrne raztreseno Albert.

»Gospod Chateau-Renaud! Gospod Maksimilijan Morrell!« se prikaže takrat komornik in najavi dva nova gosta.

»Zdaj smo menda vsi,« vzklikne Beauchamp. »Saj ste rekli, da čakate samo še dve osebi — ali ne, Albert?«

»Morrell!« zamrmra osuplo Albert. »Morrell... kdo je to?«

Toda še preden je prav dogovoril, ga prime za roko gospod Chateau-Renaud, mlad mož kakih tridesetih let, plemič od nog do glave, in mu pravi:

»Dovolite, da vam predstavim stotnika pri spahijih, gospoda Maksimilijana Morella, svojega dobrega prijatelja in rešitelja. Pozdravite mojega junaka, grof!«

S temi besedami stopi v stran, da napravi prostora visokemu mlademu možu s plemenitim obrazom in širokim čelom, s prodrljivimi očmi in črnimi brki — moža, ki so ga naši bralci srečali že v Marseillu v toli dramatskih okoliščinah. Dragocena, pol francoska pol orientalska uniforma s križcem legije časti na prsih se mu je nenavadno podala; njegova lepa postava je v njej še bolj prišla do veljave.

Mladi častnik se prikupno prikloni.

»Gospod,« ga ogovori Albert z izbrano vljudnostjo, »gospod Chateau-Renaud je že vedel, da me bo vaša navzočnost prijetno iz-

Dvojna mera

Oče (svojim trem hčerkam): »Poslušajte, punce: zdaj je pa res že skrajni čas, da si poiščete moža! — (Obrnjen k sinovom): »Od vas pa pričakujem, da ne bo nobeden tako neumen, da bi se oženil!«

Ko je moral Cranly že v drugo oddati banko, ne da bi bil le enkrat dobil, je zdajci porogljivo pomežiknil in hripavo zapel:

»William Dixon je, o jej, še zdaj zaljubljen v Rosie Grey. V snu poljublja ji oči — ljubezen stara ne rjavite!«

Dixon se je dobrodušno nasmehnil, takšnih bodic navadno ni jemal na znanje. Tujec je pa iznenada divje vrgel kvarte na mizo in zavpil:

»Nehajte vendar že s temi bedarijami — takšne prostaščine si prepovem! Moje zasebne reči niso nikomur nič mar!«

Cranly je od osuplosti pozabil usta zapreti. Potem se je pa široko zagrohotal:

»Imenitno, polkovnik! Saj nisem mislil vas, temveč vašega imenskega brata in mojega starega tovariša Williama. Ali pa imate nemara tudi vi kakšno mladostno ljubezen, ki ji je Rosie Grey ime?«

In še zmerom smejoč se spričo očitvidne zamenjave je začel iznova:

»... V snu poljublja ji oči —«

nenadila. Ker se štejete med njegove prijatelje, bodite še naši!«

»Imenitno!« vzklikne Chateau-Renaud. »Rečem vam, da si lahko samo želite, da bi tudi za vas napravil, če bi bilo potrebno, kar je zame storil.«

»Kaj je pa storil?« vpraša Albert.

»Saj ni vredno besed,« odmahne Morrel. »Gospod pretirava.«

»Kaj?« vzklikne Chateau-Renaud, »ni vredno besed? Življenje ni vredno besed?... Smrt božja, vaše besede, gospod Morrel, so mi malo preveč filozofske. Morda velja to za vas, ki tvegate vsak dan svoje življenje, ne pa zame, ki sem bil slučajno samo enkrat v nevarnosti.«

»Iz vaših besed vidim, da vam je gospod stotnik rešil življenje,« pripomni Albert.

»Menda!« vzklikne Chateau-Renaud.

»Kdaj se je to zgodilo?« vpraša Beauchamp.

»Nu, znano vam bo, da sem potoval v Afriko, ker sem se hotel malo izuriti v streljanju s pištolami. Dvoboj se mi je zagabil, odkar sem enemu svojih najboljših prijateljev zdrobil roko... Francu Epinayu, saj ga poznate?«

»Saj res!« vzklikne Debray. »Kaj sta že imela?«

»Naj me vrag vzame, če se še spomnim,« odgovori Chateau-Renaud. »Dobro pa še vem, da me je bilo sram, da bi zanemaril svoj talent, zato sem sklenil svoje nove pištole, ki sem jih dobil v dar, preizkusiti na Arabcih. Vkrca sem se v Oran, nato pa odšel proti Constantini; tam pa izvem, da je oblege konec. Kaj sem hotel? Obrnil sem se nazaj kakor drugi, hodil 48 ur v dežju in mrazu, dokler ni tretji dan poginil konj pod menoj. Moral sem iti peš. Tedaj pa pridirja proti meni šest Arabcev na konjih, da mi odbijejo glavo. Dva podrem s puško, druga dva s pištolama; toda še zmeraj sta ostala dva, jaz pa brez orožja! Eden me zgrabi za lase — od tistih dob si jih kratko strižem; človek nikoli ne ve, kaj ga čaka — drugi pa zavijti svoj ja-

strašni pripetljaj. Komaj je končal, se je nezavesten zgrudil na tla. Takoj so poslali majhen oddelek po Cranlyjevo truplo in da preiščejo okolico. Uspeh je bil uničujoč: nikjer niso našli niti najmanjšega dokaza, da bi bila v poslednjih štirih in dvajsetih urah tuja noga prestopila prag koč. V Jabalpurju niso še nikoli besedice slišali o kakšnem Williamu Dixonu. Po drugi strani so pa ugotovili, da manjka v Dixonovem službenem revolverju en naboj in da izvira krogla, ki so jo potegnili iz razbite Cranlyjeve lobanje, iz angleškega vojaškega revolverja.

William Dixon je bil iz ugledne rodbine in je imel zelo visoke in mogočne pokrovitelje. Drugače bi bil prav gotovo dobil zaradi uboja v afektu nekaj let temnice. Tako so na upoštevali tudi njegovo dobro prijateljstvo s Cranlyjem in presodili, da je storil zločin v nenaadni blaznosti. Tako so Dixona s prvim transportom odpeljali na Angleško in ga spravili v umobolnico v Leicesteru. Tam se je nekega dne, ko so ga za nekaj minut izpustili iz oči, obesil — na dan natančno leto dni po onem usodnem dogodku v osrčju Indije...

lagan. Mislim sem že, da mi je odbila poslednja minuta, tedaj pa pridirja tale gospod,« — to rekši pokaže na mladega Morella — »pobije onega, ki me je držal za lase, s strelom na tla, drugemu pa razčesne lobanjo. Ta gospod se je bil zaobljubil, da bo tisti dan nekemu rešil življenje, in vključje je naneslo, da sem bil to jaz. Kadar bom bogat, bom dal napraviti Naključju spomenik.«

»Da,« pritrdi smehljaje se Morrel, »bilo je 5. septembra, na obletnico čudežne rešitve mojega očeta; zato praznujem ta dan po svojih najboljših močeh s kakšnim dobrim dejanjem.«

»Z junaškim, kaj ne?« ga preseka Chateau-Renaud. »Skralka, takrat sem bil jaz tisti srečni izvoljenec. Toda to še ni vse. Ko me je ubranil meča, me je rešil še mraza ter mi podaril svoj plašč; lakote me je pa obvaroval z žrtvovanjem svojega konja: ubil ga je in ga delil z menoj.«

»Vedel sem, da se bova dobro razumela, gospod grof,« reče Morrel; »sicer sem vam pa že imel čast pripomniti, da se skušam ta dan oddolžiti Usodi za veliko naklonjenost, ki nam jo je nekoč izkazala.«

»Dogodek, ki gospod Morrel nanj meri, je uprav čudovit,« povzame Chateau-Renaud. »Morda vam ga bo pri kakšni priložnosti povedal; danes bi pa svetoval, da rajši za želodec skrbimo. Kdaj bo zajtrk, Albert?«

»O pol enajstih.«

»Natanko?« vpraša Debray in potegne uro iz žepa.

»Izpreglejte mi milostno kakšno minuto,« odvrne Morcerf, »zakaj tudi jaz pričakujem svojega rešitelja.«

»Svojega rešitelja?«

»Da — zakaj ne?« odvrne Morcerf. »Ali mar mislite, da mene ni moči rešiti kakor koga drugega, in da samo Arabci ljudem odbijajo glave?«

»Od kod ga pričakujete?« vpraša Debray.

»Tega vam res ne vem povedati. Ko sem ga pred tremi meseci povabil, je bil v Rimu; kje je med tem hodil, pa nimam pojma.«

»Ali ve, kaj je točnost?«

»Mislim, da ve; drugače ga odklikujejo same lepe lastnosti.«

»Pazite, da se vaše minute ne izpremenijo v ure!«

»Ne bojte se! Sicer pa vam med tem lahko povem besedico dve o svojem gostu. Bil sem za karneval v Rimu in tedaj so me ugrabili razbojniki.«

»Rimskih razbojnikov sploh ni,« odmahne malomarno Debray.

»Da jih ni? In še kako strašni so — to se pravi, meni so se zdeli preveč moško lepi, da bi me jih bilo strah. Ti razbojniki so me torej ugrabili in me spravili v katarombe Sansebastiana. Tam so mi povedali, da me bodo izpustili, če jim plačam piškavih 4000 tolarjev odkupnine. Na nesrečo jih nisem imel več ko poldrugi tisoč; potovanje mi je bilo denarnico doobara osušilo. Pisal sem Francu, da bom, če ne dobim do šeste ure jutraj 4000 tolarjev, deset minut nato v družbi svetnikov in častljivih mučenikov. Luigi Vampa — tako je bilo ime roparskemu poglavarju — bi bil svojo besedo izpolnil, lahko mi veriamete.«

»Toda ti srček je prišel in me in prinesel sni tisoč tolarjev s seboj,« vzklikne Château-Renaud. »Hudiča! Če je človeku ime Franc d'Épinay ali pa Albert Morcerf, si zaradi štirih tisoč tolarjev pač ne beli glave.«

»O, ne, prišel je brez beliča, zato je pa bil z njim gost, ki v njem upam čez nekaj minut predstaviti.«

»Ta gospod je po tem takem pravi Herkull.«

»O, ne, moje postave je nekako.«

»Pa je bil oborožen do zob?«

»Kaj šel?«

»Kako vas je pa potem mogel rešiti?«

»Rekel je poglavarju dve besedi na uho — pa sem bil prost.«

»In potem so se še opravičevali, da so vas ugrabili, kaj ne?« se zasmije Beauchamp.

»Mislim, da!« pritrdi resno Morcerf.

»Torej zna ta človek začarati ljudi?«

»Nikakor ne. Menda je že njegovo ime razbojnika ugnalo. Ime mu je grof Monte-Cristo.«

»Grofov Monte-Cristov ni,« pravi Debray.

»Najverjetno,« pritegne Château-Renaud z obrazom človeka, ki zna na pamet imena vseh evropskih plemiških rodbin, »ne verjamem, da bi bil kdorkoli kdaj karkoli slišal o kakšnem grofu Monte-Cristu.«

»Oprostite, gospodje,« se oglasi Maksimilijan, »nemara bi vam jaz lahko to stvar pojasnil. Monte-Cristo je namreč majhen otok, o katerem so dostikrat govorili mornarji mojega očeta... neznan otok v Sredozemskem morju.«

»Da,« prikima Albert. »Nu, in človek, ki vam o njem govori, je gospodar in zapovednik tega otočka; grofovski naslov si je pač kupil nekje v Toskani.«

»Vaš grof je torej bogat?«

»Ali ste kdaj brali Tisoč in eno noč?«

»Lepo vprašanje!«

»Ali o ljudeh, ki v njej nastopajo, kdaj veste, ali so bogati ali siromašni? Zde se vam ubogi ribiči, kaj ne — in nenadoma vam odpro kakšno skrivnostno jamo, in v njej zagledate zaklad, ki bi z njim lahko Indijo kupili.«

»Nu, in?«

»Nu, grof Monte-Cristo spada med take ribiče. Se ime si je takšno izbral: podpisuje se namreč za pomorščaka Simbada in ima jamo polno zlata.«

»Ali ste mar videli to jamo?« vpraša Beauchamp.

»Jaz ne, pač pa Franc. Toda pazite, da o tem ničesar ne znete pred njim. Franc je šel v jamo z zavezanimi očmi, in tam so mu stregli mutci in ženske, proti katerim je baje Kleopatra svetnica. Samo da zastran teh žensk ni čisto gotov, ker jih je videl šele tedaj, ko je že jedel hašiš; ni izključeno, da je imel za plesoče razuzdanke, kar je bila v resnici četvorka mrtvih kipov.«

Mladi možje pogledajo Morcerfa z očmi, kakor bi hoteli reči: »Ali ste sami nori, ali pa hočete iz nas norce briti?«

»Gospod grof utegne prav imeti,« meni zamišljeno Morrel, »tudi jaz se spomnim, da je pripovedoval o podobnih stvarih neki

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

**tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA**

star pomorščak, Pénelon po imenu.«

»Sreča moja, da mi je gospod Morrel priskočil na pomoč!« vzklikne Albert. »Kaj ne, zdaj vas pa jezi, da mi je pokazal nit v mojem labirintu?«

»Oprostite, ljubi prijatelj,« odvrne Debray, »ko nam pa pripovedujete tako neverjetne stvari...«

»Že mogoče, da se vam zde neverjetne, toda grof Monte-Cristo obstoji!«

»Mi vsi obstojimo, pa zato ni treba nikakšnega čudeža!«

»Seveda vsi obstojimo, samo ne v takšnih okoliščinah. Vsi nimamo črnih sužnje, kneževskih galerij, konj po šest tisoč frankov in grških ljubimk.«

»Ali ste grško ljubimko mar videli?«

»Videl in slišal. Videl v gledališču, slišal pa, ko sem bil pri grofu na zajtrku.«

»Vaš izredni človek torej tudi je?«

»Menda — samo tako malo, da skoraj ni vredno besed.«

»Saj je po tem takem pravi vampir,« se zasmije Beauchamp.

»Le norčujte se, če vas je voljalo,« vzklikne Morcerf že nekoliko razdraženo. »Če pogledam vas, lepega Parižana, in se potem spomnim tega moža, se mi res tako zdi, kakor da ne bi bil človek naše vrste.«

»Naj bo že kakorkoli,« se oglasi Château-Renaud, »vaš grof utegne res biti galanten človek, samo tega ne razumem, zakaj se družiti z razbojniki.«

»Razbojnikov sploh ni!« vzklikne Debray.

»In vampirjev takisto ne!« se zasmije Beauchamp.

»Prav tako kakor ni grofa Monte-Crista,« zaključi Debray. »Ali slišite, Albert, pol enajstih bije. Kar priznajte, da se vam je vse skupaj samo sanjalo, pa pojdemo zajtrkovati!«

Toda ni še brnenje udarcev utihnilo, ko se odpro vrata in se prikaže Germain:

»Grof Monte-Cristo.«

Gostje se zdrznejo; celo Albert sam se ni mogel premagati, da se ne bi bil zgenil. Nihče ni bil slišal drdranja voza ne korakov v predsoju; celo vrata so se odprla neslišno.

Na pragu se prikaže grof, oblečen na moč preprosto; toda tudi najbolj razvajeni salonski lev ne bi našel na njegovi obleki ničesar za grajo. Vse na njem je izdajalo elegantnost in izbran okus.

Grof stopi z nasmehom k Albertu in mu prijazno ponudi roko.

»Točnost,« reče in se prikloni, »je vrhina kraljev; ta izrek izvira od enega izmed vaših vladarjev. Toda pri najboljši volji je nihče ne more pričakovati pri potovalcih. Vzlic temu upam, dragi grof, da boste blagohotno upoštevali mojo dobro voljo in mi oprostili teh par sekund, ki sem se jih zakasnil. Pet sto milj človek ne prepotuje brez ovir, zlasti ne na Francoskem, kjer je menda prepovedano poslijone z bičem naganjati.«

»Gospod grof,« odvrne Albert, »ravno sem svojim prijateljem pripovedoval o vas; povabil sem jih največ zato, da vam jih bom mogel predstaviti. Dovolite: grof Château-Renaud, čigar plemstvo sega tja v dobo dvanajstih paladinov; gospod Lucien Debray, zasebni tajnik ministra za nohranje zadeve; gospod Beauchamp, odlični časnikar, strah in trepet francoske vlade, in naposled gospod Maksimilijan Morrel, stotnik pri spahijih.«

Pri tem imenu se je grof, ki je dotlej vljudno, a s čisto angleško hladnokrvnostjo odzdravljaj, nehote zgenil, kakor bi hotel stopiti naprej, in lahna rdečica mu je porbarvala lica.

»Gospod ima uniformo francoskih zmagovalcev?« pravi. »Lepa je!«

Nihče ne bi bil mogel reči, kaj je podelilo grofovemu glasu tolikšno melodioznost, kaj je izzabilo njegovim očem toli nenavaden lesket.

»Ali še niste videli naših Afričanov?« se začudi Albert.

»Še nikoli,« odgovori grof; njegov glas je postal speh hladen kakor običajno.

»Vedite torej, da bije pod to uniformo eno izmed najhrabrejših in najplemenitejših src naše armade.«

»O, gospod grof...« vzklikne Morrel.

»Naj dogovorim, gospod stotnik,« povzame Albert. »Pravkar smo izvedeli o tem gospodu tako plemenito dejanje, da ga prosim, čeprav ga danes prvič vidim, da bi ga smel predstaviti kot svojega prijatelja.«

Pri teh besedah so gostje že v drugo prestregli na grofovem obrazu oni lahni drget, ki je izdajal, da se v njegovi duši nekaj dogaja.

»Gospod ima plemenito srce!« meni nato s čudnim poudarkom. »Tem boljše!«

»Bogme,« šepne Château-Renaud Beauchampu, »Albert nas ni nalagal: grof je res nenavaden človek. Kaj rečete, Morrel?«

»Prav imate,« odvrne prav tako tiho mladi mož. »Toda njegovo oko je tako odkrito in njegov glas tako prikupljiv, da mu njegove neumljive mi opazke o meni ne morem štet v zlo.«

»Gospodje,« reče tedaj Albert, »Germain mi javlja, da je pogr-

njeno. Dovolite, dragi gospod grof, da vas odpeljem v obednico.«

Ko so vsi posedli, se grof vzdigne in se obrne h gostom.

»Ne zamerite mi,« reče z opravičujočim se glasom, »tujec sem v Parizu in prav nič ne poznam tukajšnjih običajev in navad. Doselej sem živel domala samo med Orientalci in zato vas prosim oproščenja, če bi kaj opazili, kar bi preveč spominjalo na turške, napolijske ali arabske šege. Tako, gospodje, zdaj pa zajtrkujmo, če dovolitel!«

»Kako izbrano je to povedal!« zašepeta Beauchamp. »Vidi se mu, da je odličen gospod.«

»Odličen gospod iz tuje dežele,« doda Debray.

»Odličen gospod v vseh deželah,« reče Château-Renaud.

Grof Monte-Cristo je bil, kakor se bralec utegne še spominjati, jako zmeren gost. Albert se je zbal, da mu nemara zajtrk ne tekne.

»Dragi grof,« se obrne k njemu, »bojim se, da vam kuhinja v Helderjevi ulici ne bo tako ugajala kakor v Rimu na Španskem trgu. Moral bi se bil informirati, kakšen je vaš okus, pa vam prirediti po njem nekaj jedi.«

»Če bi me bolje poznali,« se nasmehne grof, »si pač ne bi s tem belili las pri popočniku, ki se je hranil zdaj z makaroni v Napoliju in s polento v Milanu, zdaj z olla-pohrido v Valenciji in laštavičiji gnezdi na Kitajskem. Za človeka, ki je povsod doma kakor jaz, ni posebne kuhinje. Vse jem in povsod, a vselej le malo; danes, ko mi očitate zmerenost, imam celo jako dober tek, ker že od včeraj zjutraj nisem imel ničesar v ustih.«

»Od včeraj zjutraj!« vzkliknejo gostje. »Že štiri in dvajset ur niste jedli?«

»Da,« pritrdi Monte-Cristo, »napravil sem velik ovinek, ker sem se moral ustaviti v Nimesu; tako sem se nekaj ur zamudil, pa se nisem maral ustavljati pred gostilnami.«

»Pa ste vsaj v vozu jedli?« vpraša Morcel.

»Ne, spal sem kakor vselej, kadar se dolgočasim in se mi ne ljubi misliti na razvedrilo, ali če sem lačen in se mi ne da jesti.«

»Torej lahko zaspate, kadar se vam zdi?«

»Tako nekako.«

Važno za gospodinje

V vsaki kuhinji je gotovo potrebna nabava »Sted-Regulatorja«. Ta praktična iznajdba je res le v korist vsaki gospodinji:

1. Ker dovaja zrak od zgoraj skozi naravnalne odprtine kot neprestan zračni (kisikov) tok. Zato zgorevajo vsi plini pod štedilnikovo ploščo in povzročajo veliko vročino, drugače pa gredo skozi dimnik.

2. Ker plamen liže enakomerno vso ploščo in jo vso ogreva.

3. Ker lahko poljubno naravnavamo dotok zraka in toploto s pomočjo vrtljivega obroča reguliramo.

4. Ker se posoda na pokritih ploščah ne umaže.

5. Ker je ravnanje čisto enostavno.

6. Ker ta regulator lahko uporabljamo na vsakem štedilniku.

7. Ker nam prihrani 50 odstotkov kuriva, kajti toploto lahko vzdržujemo, ne da bi kaj kuriva dolagali.

8. Ker štedi kurivo tudi kadar pečemo.

»Sted-Regulator« se lahko dobi za vsak štedilnik. Naročila na naslov: **A. Smole, Opekarstva cesta 33.**

Modni pomladni plašči

od Din 190 — naprej v vseh kvalitetah in cenah v konfekciji **Drago Gorup & Ko., Ljubljana**

Miklošičeva cesta 16 — I. nadstropje

Kako vidijo Greto Garbo njeni tovariši

Če se da presoditi značaj človeka po delu, bodo Greto Garbo pač najlaže presodili njeni tovariši umetniki. Zato vam hočemo podati nekaj misli Gretinih kolegov o božanski umetnici.

Režiser Clarence Brown:

Nikoli nisem bil v družbi Grete Garbo. Ko me je nekoč povabila k sebi, da se pogovoriva o načinu snemanja novega filma, sem šele videl, da stanujem že več ko leto dni prav Greti Garbo nasproti. V ateljeju je pravi užitek delati v Gretini družbi.

G R E T A G A R B O

Ve kaj hoče, pozna svoje delo do slednje podrobnosti, ker je pač resnična in resna umetnica. Čeprav je po telesu slabotna in ne preveč odporna, dela vendar od devete zjutraj do šeste zvečer brez prenehanja in »s polno paro.« Komaj so dela proti večeru končana, zapusti atelje in si privošči počitek. Za večerne družbe, za fotografiranje, za premlevanje političnih zadev se prav nič ne zmeni. Spominjam se, da me je nekoč švedski poslanik pismeno naprosil, naj mu dovolim, da bi smel s svojo ženo priti v atelje in opazovati Greto Garbo pri delu. Toda Greta se je prav na kratko uprla: »Čemu ti ljudje! Prav nič me ne zanimajo; kaj neki bi imeli od tega če me vidijo?« Prigovarjal sem ji, da bi utegnila nekoč potrebovati pomoč tega poslanika, kajti človek nikdar ne ve, kaj še pride. Tudi na to je Greta odkimala. Ker mi je precej nato povedala dovolj logičnih vzrokov za svoje ravnanje, nisem več silil vanjo. Dejala je: »Prav gotovo bi ta poslanik ne obiskal bančnega blagajnika, da bi za njegovim hrbtom zijala prodajal, ko prešteva denar; menda bi tudi ne bil tako neokusen, da bi pisatelj čez ramo opazoval, kaj piše in kako. Zakaj bi torej mene opazoval in nadlegoval pri delu!«

Povedal bom kar po pravici: Grete Garbo je plašna, dejal bi celo, nenavadno plašna. Boji se občevanja z ljudmi. Tako plašna je, da se zmede in ne more dalje igrati, če jo kdorkoli — tudi sebe, režiserja, ne smem izvzeti — med filmanjem opazuje. Gretino mnenje o umetniški presoji filma mi je merodajno. Pri filmanju »Ane Christie« sem kar zatajil svoje mnenje in sem se rajši oprijel njenega. Od vsepovsod slišim, da je »Ana Christie« eden izmed najboljših govorečih filmov, hkratu pa se je dvignila tudi Gretina slava in moje ime je odsihdob vpisano med desetorico najboljših filmskih režiserjev. Stori sem torej prav, da sem vprizoril film po okusu Grete Garbo.

Marija Dressler:

Menj se zdi Grete Garbo flegmatična in brez temperamenta. Še nikoli nisem opazila pri njej nikakšnega živahnega zanimanja za karkoli; samo takrat, ko sem ji navsve tovala, da je vloga kraljice Kristine kakor nalašč zanjo, je oživela. Navdušena je bila, sicer se pa zmeni za svojo okolico prav toliko, kolikor za lanski sneg, in po navadi se dolgočasni. Z nobeno tovarišico še nisem tako težko izhajala pri delu kakor z njo. Grete Garbo dela kakor črna živinca in njena delavnost je nalezljiva. Njena igra je tako intenzivna, da se ji pridružijo vsi soigralci z isto vnemo. V tem tiči dejstvo, da so vsi igralci zmerom boljši kadar igrajo kot njeni partnerji, kakor pa v drugih zasedbah. Zbranost pri delu je ključ do tajnosti Gretinih uspehov.

Seveda je Grete Garbo prav izredno nadarjena. Sama pa trdi, da je

vztrajnost in pridnost njen uspeh: »Samó s trdim delom sem si priborila uspehe!« Garbo — zasebnica — je srčkana mlada dama z isto skrivnostno mikavnostjo, kakor jo pozna te s platna. Sicer pa ima nekoliko dobrih lastnosti, ki jih pri današnjih mladih ljudeh najbolj pogrešamo.

Lewis Stone:

Igral sem z Greto Garbo v mnogih filmih in vselej je bil zame lep, velik doživljaj. Garbo je pomembna umetnica, ki služi svojemu poklicu s tako vnemo, da jo še drugi igralci nalezajo. Kot ženska je sicer nekoliko muhasta in od razpoloženja odvisna. Toda ravno ker je od dneva do dneva drugačna, je toliko zanimivejša in mikavnejša.

John Gilbert:

(Njegova sodba bi bila prav gotovo najzanimivejša. Morda slutite, zakaj nam je ni hotel zaupati.)

Dvajset let filmski režiser

Dvajset dolgih let stoji že Cecil B. de Mille v prvih vrstah ameriških filmskih ustvariteljev. Pri njem se krije dvajset let filmske režije z dvajsetimi leti filmskih uspehov. V Ameriki ve vsakdo, da je vsak novi film Cecila B. de Milla nova senzacija; v poslednjih letih vemo tudi pri nas, da nas Cecil B. de Mille v vsakem filmu očara s presenetljivimi novotarijami in edinstvenimi zamisli. Njegova umetnost pozna dve smeri: zgodovinsko in aktualno. Prve uspehe je dosegel pri nas z »Desetimi božjimi zapovedmi«, s filmom, ki je imel monumentalni svetopisemski značaj. Zgodovino stare zaveze je v filmu uspešno in duhovito naslonil na zgodovino naših dni. Takrat smo bili vsi navdušeni. De Mille nas je osvojil z mogočnostjo svojih slik, z neprekosljivo gigantsko tehniško izvedbo in prepričevalno dramatikom. Malo kasneje je filmal novo delo verske vsebine, nove zaveze. Njegova drama o trpljenju Krista »Kralj kraljev« je prekašala v sliki prejšnje delo, njej ob strani, v efektu prav tako močni so bili »Brodarji na Volgi«. Lani nam je de Mille dal novo delo »V znamenju križa«, obširno in velikopotezno zasnovano dramo iz časov preganjanja kristjanov v starodavnem Rimu.

Vsakikrat, kadar nam de Mille oriše dogodke iz naših dni, veje iz njegovih del velik in neobrzdani pogum. Vseeno je, ali biča ameriške vzgojne metode (»Brezbožno dekle«), ali zasmehuje malikovalstvo ameriških žena (Čikago); zmerom je pogumen ustvarjalec nečesa novega, mojster tehnike, umetnik slike...

Meščanska kuhinja

Sobota

Vlivanci v juhi, govedina, suhe go-be v omaki in krompirjeva kaša, miške z malinovo polivko. Za večerjo krompirjev golaž.

Nedelja

Ragujeva juha, pečeno telečje pleče v omaki z rižem, lešnikova torta nadevana s stolčeno smetano. Za ve-

V svojem najnovejšem delu »Burja« je posegel temeljito in brez strahu v sršenovo gnezdo. Javno in brez bojazni pokaže počasno, neodgovorno in zanikrno poslovanje ameriških

Študentje so dosegli svoj cilj

javni oblasti pri zatiranju zločina, žigosa razrvano upravo nekega mesta in se roga njeni nezmožnosti. Pokaže nam močvirje, ki je posledica neuspele prohibicije; njegova slika je zgovorna, plod poguma in pravicoljubja, ki ga je treba spoštovati. Njegova mladina, idealna in zdrava, ona mladina, ki ji je sveto geslo »Kdor je mlad, mu je svet odprt«... se postavi vsemu po robu in sama z lastno silo in močjo zatire zločinsko početje gangstrov.

Obedi in večerje za ves teden

čerjo gnjat, prekajen jezik, sir in čaj.

Ponedeljek

Krpice v juhi, sesekljan zrezek, zelje v prežigi in krompir, sadna solata. Za večerjo popraženi cmoki z jajcem in endivija.

Adria prašek je boljši

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

Torek

Smetanova juha, govedina s špinacem in rižem, pogačice s češpljevo marmelado. Za večerjo vampi žganci.

Sreda

Jetrni riž v juhi, govedina s peso in kislimi kumarami, jabolčni narastek. Za večerjo ocvrte telečje noge s slaninim krompirjem.

Četrtek

Ohrovtova juha, dušeno svinjsko pleče s špageti, kompot. Za večerjo hrenovke s krompirjevo kašo.

Petek

Kumnova juha, ribji zrezki in leča s kisom in oljem, fini buhtlji z vanilijevo kremo. Za večerjo zdrobovi valjanci in solata.

Telečje pleče v omaki. Očiščeno telečje pleče malo povežemo, da obdrži obliko, osolimo ga in ga v vročem maslu z obeh strani lepo rjavo popečemo, pollej pa zalijemo pečenko z vodo in juho in pečemo, dokler se ne omehča. Iz 3 dkg sirovega masla in 3 dkg moke napravimo rjavkasto prežigo. Nanjo vlijemo sok pečenke, malo juhe in limonovega soka, dodamo sesekljanega petršilja in 1 do 2 očiščeni zmečkani sardeli. To kuhamo tako dolgo, dokler ne postane omaka srednje gosta. Pečenko razrežemo na debele rezine in jih v omaki še enkrat prevremo.

Lešnikova torta, nadevana s stolčeno smetano. 21 dkg sladkorja gosto spenimo s šestimi rumenjaki, ki smo jim dodali nekoliko nasekljanih pomarančnih in limonovih lupin. V to vmešamo 21 dkg nastrganih lešnikov, h koncu pa še trd sneg iz 6 beljakov. Testo položimo v dobro omasteno in z drobtinami potresen lik in ga pečemo počasi. Preden torto serviramo, jo po širokem prerežemo in namažemo spodnjo polovico in vrhno plast torte s takim nadevom: 5 dkg lešnikov pražimo v ponvici, dokler se ne odlučijo luščine. Oluščene lešnike na debelo sesekljamo in jih v stolčnem sladkorju popražimo, nato pa fino stolčemo. V četrt litra stolčene smetane vsujemo popražene stolčene lešnike in sladkamo nadev po okusu.

Če še ne veš

Vžgane madeže od cigaret in smolk na krožnikih očistimo z mokrim plutovinastim zamaškom, ki smo ga potresli s soljo.

Perilo iz umetne svile ne izgubi leska, če ga po pranju v mlačni milnici isplaknemo še v mrzlj vodi in poslednji vodi za izplakovanje dodamo nekoliko kisa.

Kadar kuhaš mleko, kakao, čokolado, močnate juhe, sladke omake, zlasti žgance ali cmoke, ne smeš ponve nikoli pokriti.

Usnje postane nepremočljivo, če ga na spodnji strani natremo z gorkim lanenim oljem, na gornji strani pa s pogretim ricinovim oljem. Okorno usnje je treba omehčati v topli vodi in ga še vlažno natreti z oljem.

Pomlad prihaja

Le tu pa tam in prav boječe se pokaže kakšen pomladanski model. Značilno je letos to, da so kostumi v dveh barvah; svetlo in temno je povelje pomladanske mode. Temna jopica k svetlemu krilu, in k temnemu

krilu svetla jopica. Razen tega pa svetlejša tkanine rabijo za okras. Značilni za letošnjo pomladansko modo sta obleki in jopici na naših glikah. Jopica je malo daljša kakor doslej »trietetrinske«, mehka je in oblapna, vendar pa poudarja vitkost,

Na ramenih in v sredini po vsej dolžini so svetli vstavki, a tudi visok ovratnik je iz istega svetlega blaga. Jopica je iz temnorjavega angorske-

ga blaga, okrasil pa iz bž tkanine. Jopica se zapenja na velike gumbe iz bž koščenine. Bluza obleke je vdolana v krilo, rokavi so vstavljeni po načinu raglana in so široko nabrani, velika pentlja je iz iste snovi. Zelo mičen je kostum s kratkim jopičem. Obleka je iz temno zelene svile. Tik pod ramami, nad zapestjem in pod pasom so debeli nabori. Tudi pri tej obleki so rokavi raglan-

ski. Globok in širok izrez je prekrit z dvema pentljama, ki se prav ugodno prodajata. Pentlji sta iz svetlo zelenega »otomana« kakor jopič brez rokavov. Ta jopič, ki je urezan ohlapno in zvončasto, bo tudi ob hladnih poletnih večerih dopolnil lahko poletno toaleto. Izberimo torej nevtralno barvo, ki se bo skladala z več barvami drugih oblek.

Nakar je psihiater Hecht napisal tole izpričevalo: »Obtoženec je popolnoma normalen in v vsakem pogledu odgovoren za svoja dejanja.«

Shawovska

Bernarda Shawa je prosilo novo ustanovljeno žensko društvo, naj bi neko svojo knjigo podaril društveni knjižnici, ker nima toliko denarja, da bi jo kupilo.

Shaw je odgovoril: »Hudič vas vzemi! Žensko društvo, ki ne premore niti 15 šilingov za knjigo, ni vredno, da obstoji!«

Žensko društvo mu odpiše: »Sploštvani gospod Shaw! Najlepša hvala za vaše pismo! Knjigarnar je knjigo zamenjal za vaš avtogram.«

In Shaw: »Vidite, kako brez glave ste ženske! Za pismo bi bile lahko dobile najmanj desetkrat toliko!«

HUMOR

Tudi dokaz

Sodnik: »Ali ste poročeni?«
Obtoženec: »Ne, gospod sodnik. Buško na čelu imam od padea.«

O, te tujke!

Gospod Cveba je na koncertu. Zraven njega sodi glasbeni kritik Citra, Cvebov znanec.

»Ali se vam ne zdi, da je v dvorani slaba akustika?« meni g. Citra.

»Hm, ne vem,« zategne g. Cveba. »Jaz nič ne duham.«

Razlika

»Koliko plača Dreta za mebtirano sobo?«

»Koliko plača, ne vem. Stane pa 300 Din na mesec.«

V šoli

»Kaj je luč, Rudi?«

»Nekaj, kar se lahko vidi, gospod učitelj.«

»Res pametno! Mene tudi vidiš, pa nisem nikaka luč!«

Prosim natanko!

»Koliko ste stari?« vpraša zdravnik novo bolnico.

»Ob Sv. Jakobu jih bom 76,« odgovori kmetica.

»Nisem vas vprašal,« jo strogo zavrne zdravnik, »koliko jih boste, ker tega ne morete vedeti, kadar pridete v bolnico. Vprašam vas, koliko ste stari!«

Izpričevalo

Na Bavarskem je živel pred vojno psihiater, ki mu je bilo ime Hecht (po naše ščuka). Nekega dne pripeljejo k njemu nevarnega toženca, dozdevnega norca, da ga preišče, ali je normalen ali ne. Med njima se razvije tale razgovor:

»Vaše ime?«

Pomlad prihaja!

Oglejte si ravnokar došla novost!

A. & E.
Skabernè
Ljubljana

Pozor! Nudim vam raznega manufakturnega, konfekcijskega in galanterijskega blaga v nakup po najnižjih cenah. Priporočam se za cenj. obisk moje trgovine ter se bom potrudil za solidno in točno postrežbo

Ivan Krošeli nasl. PETER GOBEC
LJUBLJANA, ŠMARTINSKA CESTA 15
DOBRO BLAGO! **NIZKE CENE!**

Da ne pozabim:
Se danes moram poslati naročnino za »Družinski Tednik«!

VELECENJENA GOSPA!

Pri nakupu blaga za obleke in manufakture sploh se da prihraniti. Ali poznate naše reklamne cene za spomladno sezono?

Le par primerov:

Perilni Creppe, poludelen itd.	Din 9- 12-
Damsko voln. blago za obleke	28- 35-
Damsko voln. blago za plašče	56- 75-
Štof za deške in moške obleke	30- 48-
Za rjuhe Molinos-Domestik 150 cm	17- 24-
Za kapne šifon Creton 100 cm	28- 36-
Svila vseh vrst že od Din 12-	naprej

Kdor pozna kakovost našega blaga, kupuje le pri nas

SPECIALNA TRGOVINA
NOVAK - LJUBLJANA
Kongresni trg 15 -- pri nunski cerkvi

ZA VSAKO DAMO

kvalitetna polepšavajoča sredstva

PORENAL KREMA suha za podnevi in mastna za ponoči, stalno polepšavata in pomlajata	18°	JE FAIS BLANC krema iz limonovega soka, ki ne guje in polepša roke	10°
PORENAL MILO blago dišeče milo za nego obraza in rok	12°	LANOLIN KREME za masažo in pomlajevanje telesa, ker naredi kožo elastično	12°
PORENAL PUDER fin, popolnoma neškodljiv, diskreten parfimiran, 12 barv	24°	ORO BARVA ZA LASE v vseh nijansah, dovršeno in trajno barva lase	30°
POREMILK biološko mleko za čiščenje obraza in odstranjevanje velikih znojnic	32°	VODA IZ KOPRIV staro in preizkušeno domače sredstvo proti izpadanju las in vrhinja	30°
KAMPORMILK kafrov eliksir, ki takoj odstrani mozolčke in ogrce	30°	FLORIA ROUGE najfinejša francosko rdečilo za obraz v 12 krasnih nijansah	14°
PASTA MAJALIS dovršeno umije in neguje občutljivo kožo, ki ne preneha mila	15°	ROUGE ZA USTNICE Bonbon Rose v 4 barvah Rouge De la Vie v 4 barvah	8° 15°
MILCH KREMA odstrani hitro in stalno solčne pege in madeže z obraza	15°	EAU DE LAHORE Eliksir za masažo in krepitev ženskih prsi	40°

DOBI SE POVSOD

Glavno skladišče:

NOBILIOR parfumerija, ZAGREB.
Ilica 34 - Jelačićev trg 15